LITEKO Lietuvos teismų informacinė sistema

Vieša sprendimų paieška

Greita paieška Detali paieška Pagalba

Pavadinimas: [2019-01-07][nuasmeninta nutartis byloje][e2T-4-370-2019].docx
Bylos nr.: e2T-4-370/2019
Bylos rūšis: civilinė byla
Teismas: Lietuvos apeliacinis teismas
Raktiniai žodžiai:
Teisiniai terminai:
Šalys:

Vardas/Pavardė/Pavadinimas	Kodas	Byloje kaip
Serbijos Respublikos privatizavimo ginčų sprendimo agentūra	17885405	pareiškėjas
UAB „SANITEX“	110443493	suinteresuotas asmuo
BAB „Univerzal Holding“ a.d. Beograd	7015879	suinteresuotas asmuo
UAB „Arvi“ ir ko	165688047	suinteresuotas asmuo

Kategorijos:

13.5.3. Bylos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3. CIVILINIS PROCESAS

13.5. Bylos, kuriose spręsta dėl užsienio valstybių teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3.6. Tarptautinis civilinis procesas

3.6.6. Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir leidimas vykdyti

13. BYLOS SU TARPTAUTINIU ELEMENTU

?

Civilinė byla Nr. e2T-4-370/2019
Teisminio proceso Nr. 2-60-3-00085-2017-4
Procesinio sprendimo kategorija 3.6.6

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. sausio 7 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Kazio Kailiūno ir Danguolės Martinavičienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja),

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal **pareiškėjos Serbijos Respublikos Privatizavimo ginčų sprendimo agentūros** prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Belgrado užsienio prekybos arbitražo teismo prie Serbijos prekybos ir pramonės rūmų 2012 m. balandžio 27 d. sprendimą (suinteresuoti asmenys – uždaroji akcinė bendrovė „ARVI“ ir ko, uždaroji akcinė bendrovė „SANITEX“, bankrutavusi Serbijos Respublikoje registruota akcinė bendrovė „Univerzal Holding“ a.d. Beograd).

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

1. Lietuvos apeliaciniame teisme 2017 m. lapkričio 17 d. gautas pareiškėjos Serbijos Respublikos Privatizavimo ginčų sprendimo agentūros (toliau – ir Privatizavimo agentūra), atstovaujamos advokatų, prašymas, kuriame prašoma:

1.1. pripažinti ir leisti vykdyti Belgrado užsienio prekybos arbitražo teismo prie Serbijos prekybos ir pramonės rūmų (toliau – ir UPA) 2012 m. balandžio 27 d. arbitražo sprendimą (toliau – ir arbitražo teismo sprendimas), priimtą arbitražo tribunolo, sudaryto iš arbitrų D. H., V. B. ir V. P., byloje Nr. T 7/09-05 tarp Serbijos Respublikos privatizavimo agentūros ir Serbijos Respublikos akcinės bendrovės „Univerzal Holding“ (toliau – ir Univerzal), uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“, kuriuo nuspręsta:

1.1.1. „Patenkinti ieškovės Serbijos Respublikos privatizavimo agentūros, (duomenys neskelbtini), Belgradas, Serbija, ieškinį ir ieškovės naudai solidariai priteisti iš atsakovų: gamybos, užsienio ir vidaus prekybos akcinės bendrovės „Univerzal Holding“, (duomenys neskelbtini), Serbija, uždarosios akcinės bendrovės „ARVI“ ir Ko, (duomenys neskelbtini), Lietuva ir bendros Lietuvos ir JAV įmonės „SANITEX“, (duomenys neskelbtini), Lietuva 3 275 000 eurų (žodžiais: tris milijonus du šimtus septyniasdešimt penkis tūkstančius eurų), sumokant šią sumą per 15 dienų nuo šio sprendimo gavimo dienos, kartu su 2,25 proc. dydžio palūkanomis, priskaičiuotomis nuo 2009 m. sausio 10 d. iki sumokėjimo dienos.

1.1.2. Solidariai priteisti iš atsakovų: gamybos, užsienio ir vidaus prekybos akcinės bendrovės „Univerzal Holding“, (duomenys neskelbtini), Serbija, uždarosios akcinės bendrovės „ARVI“ ir Ko, (duomenys neskelbtini), Lietuva ir bendros Lietuvos ir JAV įmonės „SANITEX“, (duomenys neskelbtini), Lietuva ieškovės Serbijos Respublikos privatizavimo agentūros, (duomenys neskelbtini), Belgradas, Serbija, naudai 8 251 286,00 dinarų (žodžiais: aštuonis milijonus du šimtus penkiasdešimt vieną tūkstantį du šimtus aštuoniasdešimt šešis dinarus) bylinėjimosi išlaidų, šią sumą sumokant per 15 dienų nuo šio sprendimo gavimo dienos.“;

1.2. išduoti vykdomąjį raštą pagal Belgrado užsienio prekybos arbitražo teismo prie Serbijos prekybos ir pramonės rūmų 2012 m. balandžio 27 d. arbitražo sprendimą, priimtą arbitražo tribunolo, sudaryto iš D. H., V. B. ir V. P., byloje Nr. T 7/09-05 tarp Serbijos Respublikos privatizavimo agentūros ir Serbijos Respublikos akcinės bendrovės „Univerzal Holding“, uždarosios akcinės bendrovės „ARVI“ ir ko ir uždarosios akcinės bendrovės „SANITEX“, kuriuo nustatyta, kad Serbijos Respublikos akcinė bendrovė „Univerzal Holding“, juridinio asmens kodas: 7015879, UAB „ARVI“ ir ko, juridinio asmens kodas: 165688047 ir UAB „SANITEX“, juridinio asmens kodas: 110443493, kaip solidarūs skolininkai, įpareigojamos sumokėti Serbijos Respublikos privatizavimo ginčų sprendimo agentūrai, juridinio asmens kodas: 17885405, 3 275 000 Eur kartu su 2,25 proc. dydžio metinėmis palūkanomis, priskaičiuotomis nuo 2009 m. sausio 10 d. iki sumokėjimo dienos ir 8 251 286 Serbijos dinarų;

1.3. atlyginti pareiškėjos turėtas bylinėjimosi išlaidas.

2. Kartu su prašymu pareiškėja pateikė prašomo pripažinti ir leisti Lietuvoje vykdyti Belgrado užsienio prekybos arbitražo teismo prie Serbijos prekybos ir pramonės rūmų arbitražo sprendimą su vertimu į lietuvių kalbą; 2006 m. balandžio 11 d. Mineralinių trąšų ir azoto junginių gamybos valstybinės įmonės „HIP-Azotara“ Pančevo (serb. „??? ???????“ ???????; toliau – Azotara) valstybinio kapitalo pardavimo viešojo konkurso būdu sutarties kopiją su daliniu vertimu į lietuvių kalbą (toliau – ir Privatizavimo sutartis); Belgrado užsienio prekybos arbitražo teismo prie Serbijos prekybos ir pramonės rūmų arbitražo taisyklių kopiją serbų, anglų kalbomis su daliniu vertimu į lietuvių kalbą; Serbijos Respublikos Privatizavimo įstatymo Pakeitimo įstatymo Nr. 112/2015 31 straipsnio kopiją ir dalinį vertimą į lietuvių kalbą; 2016 m. sausio 23 d. Serbijos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 02-503/2016-2 dėl Serbijos Respublikos Privatizavimo ginčų sprendimo agentūros įsteigimo kopiją su daliniu vertimu į lietuvių kalbą; Belgrado komercinio teismo 2016 m. vasario 1 d. sprendimo Nr. 2 Fi 41/2016 dėl Privatizavimo ginčų sprendimo agentūros įregistravimo Teismo registre kopiją su vertimu į lietuvių kalbą; 2009 m. rugsėjo 9 d., 2009 m. spalio 13 d. ir 2009 m. lapkričio 4 d. UAB „ARVI“ ir ko, UAB „SANITEX“ ir Univerzal pranešimo UPA kopiją su vertimu į lietuvių ir serbų kalbas; 2014 m. liepos 8 d. Belgrado teismo sprendimo kopiją su vertimu į lietuvių kalbą; 2009 m. gruodžio 3 d. Protokolo dėl tribunolo sudarymo kopiją su vertimu į lietuvių kalbą; Serbijos sutarčių ir deliktų įstatymo 436 straipsnio kopiją su vertimu į anglų ir lietuvių kalbą.

3. Suinteresuotas asmuo UAB „ARVI“ ir ko atsiliepime į pareiškėjos prašymą prašo jį atmesti; bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka; priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kartu su atsiliepimu pateikė Belgrado ūkinio teismo 2015 m. kovo 12 d. sprendimą Nr. 27.P-13254/11 ir jo vertimą į lietuvių kalbą, Serbijos komercinio apeliacinio teismo 2017 m. vasario 22 d. sprendimą ir jo ištraukų vertimą į lietuvių kalbą, UAB „ARVI“ ir ko 2015 m. spalio 10 d. pretenziją Serbijos Respublikai ir jos vertimą į serbų kalbą, Serbijos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. gegužės 29 d. sprendimą Prev 157/2013, Pzz1 48/13 ir jo vertimą į lietuvių kalbą, UAB „ARVI“ ir ko baigiamųjų kalbų, pasakytų 2016 m. lapkričio 17 d. Vienos

tarptautinio arbitražo centre nagrinėtoje byloje Nr. SCH-5397/CE skaidrę, Belgrado komercinio arbitražo teismo 2013 m. lapkričio 12 d. sprendimą ir jo vertimą į lietuvių kalbą, Serbijos Respublikos antstolės B. P. 2014 m. vasario 12 d. sprendimą ir jo vertimą į lietuvių kalbą.

4. Suinteresuotas asmuo UAB „ARVI“ ir ko atsiliepime nurodė, kad pareiškėja praleido 5 metų terminą, per kurį turėjo kreiptis dėl arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti. Nors nei Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse (toliau – CPK), nei Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme (tolia – KAĮ) tiesiogiai neįtvirtintas terminas, per kurį vykdyti turi būti pateikti vykdomieji raštai pagal užsienio arbitražo sprendimus, suinteresuoto asmens nuomone, vadovaujantis sisteminiu teisės normų aiškinimu ir teisės akto analogija, 5 metų turi būti taikomas ir jų atžvilgiu. Tai išplaukia iš tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniu lygiu pripažįstamo bendrojo – nediskriminavimo – principo.

5. Arbitražo teismo sprendimas prieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai, nes juo už tą patį privatizavimo susitarimo pažeidimą įteisintas kelių tarpusavyje nesuderinamų teisių gynimo būdų panaudojimas – siekta prisiteisti netesybas nutrauktos privatizavimo susitarimo pagrindu; t. y. iš esmės reikalauta įpareigoti UAB „ARVI“ ir ko, UAB „SANITEX“ ir Univerzal (toliau kartu – ir konsorciumas) vykdyti privatizavimo susitarimą po to, kai pareiškėja šią sutartį nutraukė.

6. Suinteresuoto asmens UAB „ARVI“ ir ko vertinimu, arbitražo teismo sprendimu taip pat buvo priteistos baudinės netesybos. Pareiškėja taip pat prašyme neatskleidė, kad Serbijos Respublikoje yra pradėjusi arbitražo sprendimo vykdymo procesą ir, tokiu būdu, piktnaudžiauja procesinėmis teisėmis – siekia nepagrįstai praturtėti.

7. Suinteresuotas asmuo taip pat nurodo, kad arbitražo teismo sprendimą priėmė neteisėtos sudėties ir šališkas arbitražo tribunolas. Arbitražo teismo sprendimą priėmęs arbitras, slapta, nurodant kito asmens autorystę, rengė išvadą kitoje, su tais pačiais teisiniais santykiais susijusioje byloje, prieš tą patį atsakovą inicijuotoje byloje. Tai yra nesuderinama su pamatiniais arbitražo principais.

8. Suinteresuotam asmeniui kyla abejonių ir dėl arbitražo teismo, kaip institucijos, šališkumo. Bylos nagrinėjimo metu UPA buvo tame pačiame pastate kaip ir pareiškėja. Objektyviai egzistavusi galimybė pareiškėjos darbuotojams ir arbitražo tribunolo nariams visą arbitražo bylos nagrinėjimo laikotarpį netrukdomai bendrauti neformalioje aplinkoje kelia papildomų abejonių dėl arbitražo sprendimą priėmusio arbitražo teismo nešališkumo.

9. Suinteresuotas asmuo UAB „SANITEX“ atsiliepime į pareiškėjos prašymą prašo jį atmesti; priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kartu su atsiliepimu į prašymą pateikė 2007 m. liepos mėn. įrangos tikrosios vertės nustatymo ataskaitą su daliniu vertimu į lietuvių kalbą, nebaigto statyti Karbamid-II cecho įrengimų iliustracinę nuotrauką, 2009 m. sausio 9 d. Privatizavimo agentūros pranešimą dėl Privatizavimo sutarties nutraukimo ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2009 m. sausio 13 d. Privatizavimo agentūros raštą dėl baudos konsorciumui skyrimo ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2009 m. sausio 14 d. Privatizavimo agentūros raštą dėl Azotaros kapitalo dalies perėmimo iš konsorciumo ir perleidimo Serbijos Respublikos akcijų fondui ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2009 m. vasario 5 d. konsorciumo pranešimą Serbijos Respublikai apie kilusį investicini ginčą su daliniu vertimu į lietuvių kalbą, 2009 m. rugsėjo 16 d. Univerzal pranešimą Belgrado arbitražui dėl D. B. paskyrimo arbitru ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2011 m. gegužės 23 d. Ekonomikos instituto 1947 Teismo eksperto buhalterio ataskaitą dėl T-7/09 su daliniu vertimu į lietuvių kalbą, 2013 m. gruodžio 9 d. antstolio pranešimą apie Azotaros akcijų areštą ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2014 m. vasario 12 d. antstolio pranešimą apie turto vertinimą ir jo vertimą į lietuvių kalbą, dienraščio „Kurir“ publikaciją apie pradėtus ikiteisminius tyrimus dėl Azotaros turto grobstymo ir kt. ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2012 m. lapkričio 29 d. dienraščio „Kuris“ publikaciją apie Azotaros skolas ir bendrovei padarytą žalą ir jos vertimą į lietuvių kalbą, 2014 m. gegužės 29 d. Serbijos Aukščiausiojo Teismo sprendimą Nr. Prev. 157/2013 Pzzl 48/13 ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2015 m. kovo 16 d. Tarptautinio investicinių ginčų sprendimo centro (angl. International Centre for Settlement of Investment disputes; toliau – ICSID) arbitražo sprendimo ištrauką byloje Nr. ARB/09/21 su daliniu vertimu į lietuvių kalbą, 2018 m. sausio 2 d. prof. V. N. teisinę išvadą su priedais, 2017 m. gruodžio 12 d. Prekybos rūmų atsakymą dėl (duomenys neskelbtini), Belgrade patalpų nuomos Privatizavimo agentūrai ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2012 m. sausio 28 d. dienraščio „Politika“ publikaciją ir jos vertimą į lietuvių kalbą, skyrių „Užsienio prekybos arbitražo teismas prie Serbijos prekybos rūmų (Serbijos UPAT)“ iš Pasaulio arbitražo žinyno antrojo leidimo ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2011 m. rugsėjo 7 d. dienraščio „Kurir“ publikaciją ir jos vertimą į lietuvių kalbą, narysčių politinėse partijose / grupėse lentelę, 2010 m. spalio 18 d. dienraščio „eKapija“ publikaciją ir jos vertimą į lietuvių kalbą, 2017 m. gruodžio 12 d. Privatizavimo agentūros atsakymą dėl arbitrų skyrimo ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2005 m. gruodžio 15 d. patvirtintą Belgrado arbitražo rekomenduojamų arbitrų sąrašą ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2011 m. lapkričio 21 d. Azotaros akcininkų sprendimą dėl Azotaros restruktūrizavimo ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2011 m. lapkričio 25 d. Serbijos Vyriausybės nutarimą, patvirtinantį Azotaros restruktūrizavimo pradžią, ir jo vertimą į lietuvių kalbą, 2009 m. lapkričio 23 d. Univerzal pakartotinį pranešimą Belgrado arbitražui dėl D. B. paskyrimo arbitru ir jo vertimą į lietuvių kalbą.

10. Suinteresuotas asmuo nurodo, kad arbitražo sprendimas, kurį prašoma pripažinti ir leisti vykdyti, prieštarauja Lietuvos Respublikoje įtvirtintai viešajai tvarkai. Arbitražo sprendimu įteisintas lupikavimas – iš Univerzal, UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ priteistos baudinės, lupikiško dydžio netesybos (bauda), kurios kartu su pareiškėjos taikytomis kitomis sutarties nutraukimo bei vienašalės restitucijos pasekmėmis reiškia dvigubą UAB „SANITEX“ ir kitų suinteresuotų asmenų (Univerzal, UAB „ARVI“ ir ko) nubaudimą, nepateisinamą jokiais tarptautinės privatinės teisės principais.

11. Arbitražo sprendimą priėmę arbitrai ir arbitražo teismas (institucija), dalyvavęs konsorciumo arbitrės V. B. skyrime bei sprendęs kitus organizacinius arbitražo proceso klausimus, įskaitant išplėstinės arbitrų kolegijos klausimui dėl arbitražo jurisdikcijos nagrinėti sudarymą, negalėjo būti laikomi nepriklausomais ir nešališkais arbitrų kolegijos sudarymo metu ir viso arbitražinio ginčo nagrinėjimo metu, įskaitant ir priimdami arbitražo sprendimą:

11.1. Tiek pareiškėja, tiek arbitražo teismas laikotarpiu nuo 2009 metų iki 2014 metų, t. y. įskaitant ir ginčo laikotarpį, nuomojosi administracinės paskirties patalpas tame pačiame pastate. Arbitražo teismas iš minėtų patalpų išsikėlė 2014 metais, pareiškėja šias patalpas nuomojasi iki šiol. Tokiu būdu Prekybos rūmai turėjo paskatų daryti įtaką arbitražo teismui, kurio vieninteliu steigėju jie buvo, vadovybės ir tribunolo priimamiems sprendimams, kad jie būtų palankūs pareiškėjai, įskaitant ir arbitražo pirmininkui G. K. neatsitiktinai būtent V. B. parenkant konsorciumo arbitre.

11.2. Arbitražo pirmininko G. K. spaudoje išsakytas palaikymas Serbijos Respublikai, dalyvaujančiai ginčuose prieš privačius subjektus, ne tik sukėlė pagrįstas abejones, tačiau iš esmės ir paneigė G. K. nepriklausomumą ir nešališkumą nuo vienos iš ginčo šalių – Privatizavimo agentūros, t. y. Serbijos Respublikos.

11.3. Ginčo nagrinėjimo metu R. A. buvo Belgrado arbitražo pirmininko G. K. pavaduotoja. R. A. yra advokatė, advokatų kontoros Belgrade „Andrić and partners“ partnerė. R. A. sūnus L. A. Serbijos Ekonomikos ministerijoje 2007–2009 ėjo valstybės sekretoriaus pareigas ir buvo atsakingas už privatizacijos klausimus. Ekonomikos ministru tuo metu buvo M. D. iš politinės grupės G17+. Pastaroji drauge su Demokratų partija formavo tuometinę Serbijos Vyriausybę. R. A., būdama arbitražo institucijos pirmininko pavaduotoja, tuo pačiu metu buvo ir Privatizavimo agentūros teisės patarėja. Iš spaudos pranešimų tapo žinoma, kad Privatizavimo agentūra R. A. sumokėjo virš 70 000 Eur už agentūrai suteiktas teisines paslaugas. Nors tiesiogiai R. A. arbitražo procese nedalyvavo, tačiau neabejotinai jos pareigos tuometinėje arbitražo vadovybėje – pirmininko pavaduotojos – buvo itin reikšmingos, įskaitant aplinkybę, kad būtent arbitražo vadovybė (pirmininkas G. K.) paskyrė arbitrą konsorciumo vardu, atmetusi Univerzal pasiūlytą asmenį. Taigi R. A., veikdama kaip Privatizavimo agentūros patarėja, neabejotinai galėjo daryti įtaką kolegoms, t. y. tuometiniam pirmininkui G. K. bei tuometiniam arbitražo pirmininko antrajam pavaduotojui D. M., kurie abu, be kita ko, išplėstinėje arbitražo kolegijoje sprendė šio arbitražinio ginčo jurisdikcijos klausimą, taip pat neabejotinai galėjo daryti įtaką pirmininkui G. K., parinkusiam konsorciumo arbitre V. B.

11.4. Belgrado arbitražo pirmininku arbitražinio ginčo metu buvo G. K. Šis asmuo du kartus Z. D. (Demokratų partijos steigėjo) Vyriausybėje ėjo ministro pareigas (2000–2001 metais ir 2001–2004 metais). Politiniai ryšiai ir priklausymas tai pačiai politinei jėgai, turėjusiai daugumą 2008-2012 metais Serbijos Vyriausybėje, kelia pagrįstų abejonių dėl arbitražo nepriklausomumo.

11.5. Arbitražo tribunolo arbitrė V. B., Belgrado arbitražo pirmininko G. K. paskirta konsorciumo arbitre, ginčo nagrinėjimo metu nuo 2010 metų taip pat ėjo ir Serbijos Respublikos Konkurencijos Tarybos narės pareigas. Konkurencijos Taryba, kaip vykdomosios valdžios institucija, iš esmės buvo tiesiogiai susijusi ir priklausoma nuo Serbijos Vyriausybės. Privatizavimo agentūra taip pat buvo iš esmės išimtinai nuo Serbijos Vyriausybės priklausanti institucija.

11.6. Pareiškėja tiek iki šio arbitražinio ginčo nagrinėjimo, tiek po jo itin intensyviai bendradarbiavo su D. H. ir V. P., t. y. su dviem iš trijų arbitrų, nagrinėjusių ginčą tarp Privatizavimo agentūros ir konsorciumo.

11.7. D. H. ir V. B., atitinkamai arbitražo tribunolo pirmininkas ir arbitrė, V. P. mokslinio laipsnio suteikimo metu buvo (ir iki šiol yra) to paties Belgrado universiteto Teisės Fakulteto profesoriai–lektoriai. UAB „SANITEX“ nuomone, D. H. ir V. B. turėjo lemiamos įtakos tuo metu dar tik daktaro laipsnį turinčiam, asocijuotajam profesoriui, V. P. 2014 metais suteikiant profesoriaus vardą.

12. Pareiškėja neatliko jokių aktyvių veiksmų, siekiant įgyvendinti arbitražo sprendimą, o tai patvirtina, kad šis sprendimas buvo priimtas tik kaip atsakas į tuo metu vykusį ICSID arbitražą prieš Serbijos Vyriausybę, o pareiškėja puikiai suvokė priimto arbitražo sprendimo politinę potekstę.

13. Pareiškėja inicijavo ir savo aktyviais veiksmais įgyvendino Azotaros restruktūrizavimo planą, kuriuo konsorciumo turimų akcijų vertė prieš konsorciumo valią buvo sumažinta ir praktiškai išnyko (akcijos

šiuo metu vertos mažiau nei 0,2 Eur). Minėtas restruktūrizavimo planas galutinai buvo patvirtintas Belgrado apeliaciniame teisme 2014 m. spalio 14 d. Po to konsorciumo turimų akcijų vertė ir dalis Azotaros kapitale drastiškai sumažėjo (atitinkamai, iki 0,2 EUR), todėl bet koks arbitražo sprendimo įgyvendinimas Serbijos Respublikoje iš konsorciumo turimo turto tapo nebeįmanomas.

14. 2015 m. kovo 16 d. sprendimu ICSID arbitrų kolegija konstatavo, kad Serbijos Vyriausybė tam tikrais veiksmais bei neveikimu pažeidė investuotojų UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ interesus Privatizavimo sutarties metu. Be to, arbitrai taip pat konstatavo, kad sprendimas, nurodantis konsorciumui sumokėti baudą, t. y. „ištaisyti“ Įrengimų perleidimo sandoriu padarytą žalą Azotarai, buvo nepagrįstas ir neteisėtas. Įvertinęs pažeidimų mastą ir pobūdį, ICSID tribunolas priteisė UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ iš Serbijos Vyriausybės 1 mln. Eur žalos atlyginimo. Minėtą sumą Serbijos Vyriausybė sumokėjo 2015 metų viduryje. ICSID arbitražo sprendimas patvirtina, kad Serbijos Vyriausybė ir jos institucijos pažeidė dvišalę Lietuvos-Serbijos investicijų apsaugos sutartį, t. y. joje įtvirtintus Lietuvos investuotojų UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ interesų apsaugos principus, todėl bet kokie pareiškėjos, jos steigėjos Serbijos Vyriausybės ir jiems palankaus Belgrado arbitražo sprendimai dėl sutartinės baudos priteisimo iš konsorciumo vertintini kaip akivaizdžiai prieštaraujantys tarptautinei viešajai tvarkai.

15. Nagrinėjant arbitražo bylą arbitraže, teisė paskirti arbitrą nebuvo užtikrinta visiems atsakovams vienodai. Pareiškėjai pateikus ieškinį ir paskyrus savo arbitrą (net jei laikyti, kad šis asmuo galėjo būti paskirtas arbitru dėl jo šališkumo ir priklausomumo aplinkybių), visi atsakovai bendru 2009 m. rugsėjo 9 d. pranešimu informavo arbitražą, jog nepripažįsta jo jurisdikcijos ir kad jau yra pradėtas procesas pagal ICSID taisykles dėl analogiško ginčo. Vis dėlto Univerzal, tikriausiai atsižvelgdama į tai, kad ICSID arbitraže ji nedalyvavo, nusprendė dalyvauti arbitro paskyrimo procese arbitraže ir 2009 m. rugsėjo 16 d. pranešimu atsakovų arbitru paskyrė D. B. Arbitražas visiškai ignoravo Univerzal pateiktą arbitro nominaciją ir savo vienašaliu sprendimu bendru atsakovų arbitru paskyrė V. B. Taip elgdamasis arbitražas ne tik pažeidė arbitražo taisykles, tačiau ir užkirto galimybę visiems atsakovams vienodai ginti savo teises arbitražo procese. Nors UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ buvo pareiškusios, kad nepripažįsta arbitražo jurisdikcijos, tačiau Univerzal nusprendė aktyviai dalyvauti procese ir teisėtai bei pagrįstai nominavo atsakovų arbitrą, dėl kurio UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ neturėjo jokių prieštaravimų. Tokiais veiksmais arbitražas užkirto galimybę Univerzal pasinaudoti visomis arbitražo taisyklėse numatytomis teisėmis ir taip atsakovų arbitru paskyrė asmenį, kuris buvo šališkas, priklausomas nuo pareiškėjos, o tai leidžia teigti, jog priimtas arbitražo sprendimas yra nepagrįstas ir neteisėtas.

16. Pareiškėja pateikė rašytinius paaiškinimus į suinteresuotų asmenų atsiliepimus, kuriuose prašo atsisakyti pridėti prof. V. N. išvadą prie bylos ir ja nesiremti. Kartu su rašytiniais paaiškinimais pateikė Singapūro Aukštojo Teismo sprendimo byloje Aloe Vera of America, Inc prieš Asianic Food (S) Pte Ltd ir kitus ištraukos vertimą į lietuvių kalbą, 2014 m. spalio 31 d. Serbijos Aukščiausiojo Kasacinio Teismo sprendimo kopiją su daliniu vertimu į lietuvių ir anglų kalbas, 2015 m. birželio 12 d. Belgrado Komercinio Teismo sprendimo kopiją su daliniu vertimu į lietuvių ir anglų kalbas, 2017 m. gegužės 22 d. Serbijos komercinio apeliacinio teismo sprendimo kopiją su daliniu vertimu į lietuvių ir anglų kalbas, Rusijos Federacijos Aukščiausiojo Arbitražo Teismo nutarties dėl bylos perdavimo Rusijos Federacijos Aukščiausiojo Arbitražo Teismo Prezidiumui ištraukos vertimą į lietuvių kalbą, Gary B. Born, Tarptautinis komercinis arbitražas, Komentarai ir medžiaga, antrasis leidimas, ištraukos vertimą į lietuvių kalbą, Serbijos privatizavimo įstatymo ir atitinkamų straipsnių kopiją su daliniu vertimu į lietuvių kalbą, akcinės bendrovės „Alita“ privatizavimo sutarties paruoštos parafavimui kopiją, 2016 m. sausio 19 d. Anglijos Aukštojo Teismo sprendimo kopiją su daliniu vertimu į lietuvių kalbą, akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ privatizavimo sutarties kopiją, 2018 m. vasario 14 d. agentūros patvirtinimo kopiją su vertimu į lietuvių kalbą.

17. Nurodo, kad atsiliepimų turinys ir juose išdėstyti argumentai rodo, jog suinteresuoti asmenys užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir vykdymo procesą pagal 1958 m. Niujorko konvenciją dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (toliau – Niujorko konvencija) laiko apeliacijos procesu ir siekia iš naujo nagrinėti arbitražo tribunolo jau visiškai išspręstą ginčą. Teismas negali pakeisti arbitražo išvadų dėl faktinių aplinkybių kitomis išvadomis bei atlikti kitokią tų aplinkybių teisinę kvalifikaciją, nei atliko arbitražo tribunolas pagal taikomą Serbijos teisę. Tiek UAB „ARVI“ ir ko, tiek UAB „SANITEX“ turėjo galimybę viso arbitražo proceso metu teikti savo poziciją arbitražo tribunolui visais klausimais, tačiau savo noru šia galimybe nesinaudojo.

18. Arbitražo sprendimu priteistos netesybos nėra baudinės ir neprieštarauja nei Lietuvos Respublikos, nei tarptautinei viešajai tvarkai. Tai, kad šalys sutartyje nustatė nemažus delspinigius, savaime nereiškia, jog arbitražo tribunolo sprendimas, kuriuo priteisti delspinigiai, pažeidžia viešąją tvarką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. kovo 14 d. nutartis byloje Nr. 3K-3-104/2011). privatizavimo sutarties nuostatos yra standartinės. Privatizavimo sutarties nuostatos, kurios buvo patvirtintos įstatymu, negali prieštarauti viešajai tvarkai, nes tai reikštų, kad Serbijos įstatymai, kuriais patvirtintos tokios privatizavimo sutarties nuostatos, prieštarauja tarptautinei viešajai tvarkai. Tokiu būdų Lietuvos

apeliacinis teismas, spręsdamas užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir vykdymo Lietuvos Respublikoje klausimą, nagrinėtų jau nebe Niujorko konvencijos normų taikymą, bet perimtų Serbijos Konstitucinio Teismo pareigas ir tikrintų ne arbitražo sprendimą, bet Serbijos Respublikos įstatymų atitiktį tarptautinei viešajai tvarkai. UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ iniciatyva Serbijos Respublikos teismai jau pakartotinai ištyrė arbitražo sprendimo galiojimą ir atitikimą Serbijos teisės normoms. Serbijos Respublikos teismai nenustatė, kad arbitražo sprendimas yra nepagrįstas ar, kad netesybos nustatytos arbitražo sprendimu yra nepagrįstos. Atvirkščiai, Serbijos Respublikos teismai, įskaitant ir Serbijos Respublikos Aukščiausiąjį Teismą, patvirtino, kad arbitražo sprendimas visiškai atitinka ir neprieštarauja taikytinai Serbijos Respublikos teisei.

19. Arbitražo sprendime nenustatytos baudinės netesybos. Net jei arbitražo sprendimu priteista bauda iš UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ už privatizavimo sutarties pažeidimą ir būtų laikoma „baudinėmis“ netesybomis (ko šiuo atveju nėra), arbitražo sprendimas nebūtų laikomas prieštaraujančiu tarptautinei viešajai tvarkai.

20. Nuostatos, t. y. jog nutraukus privatizavimo sutartį šalys išlaiko teises reikalauti netesybų, yra privatizavimo sutartyse nusistovėjusi praktika, kurią taiko ir Lietuvos Respublika savo privatizavimo sutartyse. Privatizavimo sutartyje šalys laisva valia susitarė dėl sutarties nutraukimo turtinių padarinių ir sankcijų taikymo, o UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ neginčija, jog arbitražo tribunolas priėmė arbitražo sprendimą tinkamai pritaikęs privatizavimo sutarties nuostatas.

21. Visa informacija, kuri, UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ nuomone, patvirtina arbitražo teismo narių nešališkumą, visuomet buvo viešai prieinama informacija. Argumentai dėl bylos baigties ir arbitrų šališkumo turėjo būti teikti arbitražo teismui ir kompetentingam Serbijos Respublikos teismui. UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ atsiliepimuose išdėstytą poziciją paneigia byloje pateikti rašytiniai įrodymai – 2009 m. lapkričio 4 d. UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ informavo arbitražo teismą, kad nebedalyvaus skiriant bendrą arbitrą, o Univerzal 2009 m. lapkričio 23 d. pateikė prašymą, kad, nesant atsakovų sutikimo, bendru arbitru būtų paskirtas jo pasiūlytas arbitras.

22. Visos UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ nurodytos aplinkybės egzistavo jau nuo 2007 m., t. y. 5 metai prieš arbitražo procesą ir dar 2 metai po arbitražo proceso. Visa informacija, kuri, UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ nuomone, patvirtina tribunolo narių nešališkumą, visuomet buvo viešai prieinama informacija (t. y. ji nebuvo slepiama). Nepasinaudojus UPA arbitražo taisyklėse nustatyta teise reikšti nušalinimus ir praėjus jau 6 metams nuo arbitražo sprendimo priėmimo ir Serbijos teismams panaikinimo procedūroje jau patikrinus arbitražo sprendimo galiojimą (įskaitant ir aplinkybę dėl tariamo arbitrų šališkumo), UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ negali naudotis arbitražo sprendimo pripažinimo ir vykdymo procesu Lietuvos apeliaciniame teisme kaip dar viena arbitražo sprendimo apeliacija ar dar vienu arbitražo sprendimo panaikinimo procesu.

23. UAB „SANITEX“ nepateikė jokių argumentų, be to, kad valstybė mokėjo arbitrei atlyginimą, kokios konkrečios prielaidos leido abejoti V. B. nešališkumu ir nepriklausomumu.

24. Neegzistuoja prielaidų abejoti arbitrų D. H. ir V. P. nešališkumu ir nepriklausomumu. Tarptautinio arbitražo praktikoje visada atmetamas argumentas, jog pakartotinis to paties arbitro skyrimas lemia jo šališkumą ar nepriklausomumo stoką.

25. Vykdomųjų dokumentų pateikimo vykdyti terminas užsienio arbitražo sprendimų atžvilgiu pradedamas skaičiuoti nuo kompetentingo Lietuvos Respublikos nacionalinio teismo procesinio sprendimo, kuriuo pripažįstamas užsienio arbitražo sprendimas, įsiteisėjimo. Nebuvo jokios logikos teikti prašymo Lietuvos apeliaciniam teismui dėl arbitražo sprendimo pripažinimo ir vykdymo ankščiau nei 2017 m. balandžio 5 d. Serbijos komercinis apeliacinis teismas galutinai atmetė UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ prašymus panaikinti Arbitražo sprendimą

26. Suinteresuotas asmuo UAB „ARVI“ ir ko pateikė rašytinius paaiškinimus, kuriuose prašo nepriimti ir nelaikyti įrodymu pareiškėjos pateiktos AB „Alita“ privatizavimo sutarties, paruoštos parafavimui, kopijos; civilinę bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka; sustabdyti bylą ir kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar KĄĮ 41 straipsnio 7 dalies netaikymas užsienio arbitražo sprendimų atžvilgiu kartu su KAĮ 51 straipsnio 4 dalimi, numatančia, kad užsienio arbitražo sprendimas yra vykdytinas tik įsiteisėjus teismo nutarčiai dėl užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ar pripažinimo ir vykdymo, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnyje įtvirtintam teisinės valstybės principui, 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės ir nediskriminavimo principui bei konstituciniam teisingumo principui; pareiškėjos prašymą atmesti; priteisti bylinėjimosi išlaidas. Kartu su rašytiniais paaiškinimais pateikė UAB „ARVI“ ir Ko atstovės advokatės V. V. P. elektroninio susirašinėjimo su pareiškėjos atstovais kopiją.

27. Nurodė, kad pareiškėja siekia suklaidinti teismą dėl faktinių ginčo aplinkybių, susijusių su privatizavimo sutarties pasirašymu ir nutraukimu, ginčo nagrinėjimu Serbijos arbitražo

teisme, arbitražo sprendimo vykdymu ir arbitražo sprendimo panaikinimo procesu Serbijos Respublikoje:

27.1. Netiesa, kad privatizavimo sutarties sąlygos, numatančios po sutarties vienašališko nutraukimo galimybę pareiškėjai pasilikti sumokėtą visą sumokėtą kainą, pasiimti atgal visas akcijas, taip pat atliktas investicijas ir dar reikalauti ypač didelio dydžio baudų, buvo įtvirtintos Serbijos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose privatizavimo santykius. Net jei tai būtų tiesa, konsorciumas neturėjo jokios derybinės laisvės prieštarauti dėl baudinių netesybų nustatymo sutartyje; situacija, kuomet pasinaudojus vienu galimu pažeistų teisių gynybos būdu – nutraukus privatizavimo sutartį, po to dar siekiama nutrauktos sutarties pagrindu prisiteisti baudą, Serbijos Aukščiausiojo Teismo buvo pripažinta prieštaraujančia pačios Serbijos įstatymams; privatizavimo sutartis buvo nutraukta dėl išimtinai formalaus pažeidimo, nesukėlusio jokios žalos pareiškėjai, tai yra konstatavę ir Serbijos teismai. Pareiškėja manipuliuoja faktais, siekdama sukurti konsorciumo narių neteisėtų veiksmų iliuziją ir taip pateisinti baudines netesybas priteisiantį arbitražo sprendimą.

27.2. Pareiškėja sąmoningai siekia sukurti įspūdį, kad UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ tiesiog nusprendė nedalyvauti arbitražo procese. Tai netiesa. Dar iki Serbijos arbitražo pradžios UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ buvo inicijavę investicinį ginčą dėl Serbijos Respublikos veiksmų. Todėl laikydamosi nuoseklios teisinės pozicijos, nepripažino Serbijos arbitražo teismo jurisdikcijos. Pareiškėja taip pat klaidina teismą, teigdama, kad UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ nepripažino Univerzal pasiūlytos arbitro kandidatūros.

27.3. Pareiškėja nutyli, kad po arbitražo sprendimo priėmimo, ji turėjo visas galimybes įvykdyti šį sprendimą iš konsorciumo turto Serbijos Respublikoje. Pareiškėja nepaaiškina, kodėl daugelį metų aktyviai neveikė Serbijos Respublikos vykdymo procese. Pareiškėja taip pat neatsikerta į UAB „ARVI“ ir ko argumentus, kad šiuo metu arbitražo sprendimo įvykdyti Serbijos Respublikoje negali dėl savo pačios nesąžiningų, korupcinių ir valingų veiksmų. Pareiškėja turėjo visas galimybes dėl arbitražo sprendimo pripažinimo kreiptis jau kitą dieną po jo priėmimo ir išsiieškoti visą arbitražo sprendimu priteistą sumą. Tačiau, po to, kai Serbijos Respublikos antstolė areštavo konsorciumo narių akcijas, įvertindama jas beveik dukart didesne, nei arbitražo sprendimu priteista suma, pareiškėja staiga neberodė jokio susidomėjimo, aktyviai nebedalyvavo vykdymo procese. Negalėjimą įvykdyti arbitražo sprendimą šiuo metu pareiškėja negali teisinti savo pačios nepagrįstais veiksmais – tai prieštarautų pamatiniams teisinės valstybėms principams.

28. Pareiškėja nepaneigė Niujorko konvencijoje numatytų užsienio arbitražo sprendimų nepripažinimo pagrindų egzistavimo. O būtent, nepaneigė, kad arbitražo sprendimo pripažinimas ir leidimas vykdyti prieštarautų Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai; arbitražo sprendimo prieštaravimą viešajai tvarkai patvirtina ne tik lupikiškas vienašališkai primestų baudinių netesybų dydis, bet ir faktas, kad dėl tariamo formalaus privatizavimo sutarties pažeidimo pareiškėja siekia nubausti UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ jau 5 kartą.

29. Nemotyvuotą arbitražo sprendimą priėmė šališkas, politiniais ir finansiniais ryšiais su Serbijos Respublika susijęs arbitražo teismas.

30. Pareiškėja klaidina teismą, teigdama, kad privatizavimo sutarties sąlygos yra analogiškos Lietuvos Respublikos teisės aktuose įvirtintoms privatizavimo sąlygoms. Pareiškėja nepaneigia, kad turėjo visas galimybes įvykdyti arbitražo sprendimą, nukreipdama išieškojimą į UAB „ARVI“ ir ko, UAB „SANITEX“ bei Univerzal turtą Serbijos Respublikoje. Tačiau pareiškėja ėmėsi veiksmų, dėl kurių net 8,7 mln. Eur siekęs UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ turtas tapo bevertis. Tokie nesąžiningi pareiškėjos veiksmai negali būti sankcionuojami tenkinant jos prašymą.

31. Pareiškėja taip pat nepaneigė, kad yra praleidusi 5 metų terminą kreiptis dėl arbitražo sprendimo pripažinimo ir vykdymo.

32. Suinteresuotas asmuo UAB „SANITEX“ pateikė rašytinius paaiškinimus, kuriuose prašo atmesti pareiškėjos prašymą; priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

33. UAB „SANITEX“ atsiliepime įvardytos arbitrų ir arbitražo institucijos šališkumą ir priklausomumą patvirtinančios aplinkybės priklauso kategorijai aplinkybių, kurias teismas, sprendžiantis dėl arbitražo sprendimo pripažinimo, privalo tirti *ex officio*, pareiškėjos teiginiai, kad šios aplinkybės negali būti tiriamos šioje byloje dėl jų vėlyvo pateikimo, yra atmestini kaip nepagrįsti.

34. Kai kurių viešosios tvarkos pažeidimą patvirtinančių faktų pareiškėja apskritai neneigia ir dėl jų nepasisako – pavyzdžiui, dėl Serbijos Aukščiausiojo Teismo praktikos aiškinant Serbijos nacionalinę teisę (kuria remiantis buvo priimtas arbitražo teismo sprendimas), pagal kurią netesybos apskritai nebegalimos, kai sutartis jau buvo nutraukta.

35. Arbitražo sprendimas viešajai tvarkai prieštarauja dėl to, kad juo be jokių motyvų priteisiamos baudinio – lupikiško dydžio netesybos, visiškai neįvertinus šio teisių gynimo būdo taikymo visų konkrečių faktinių aplinkybių kontekste bei neįvertinus to, jog priteisus netesybas, konsorciumas buvo nubaustas dvigubai, atsižvelgiant į pareiškėjos jau taikytų teisių gynimo būdų konsorciumo atžvilgiu už konstatuotą sutarties pažeidimą visetą bei kontekstą. Vien dėl to visi pareiškėjos pateikti teisinio reguliavimo ar teismų praktikos pavyzdžiai bei samprotavimai neturi būti vertinami kaip teisiškai reikšmingi, nes nėra analogiški nagrinėjamai situacijai šioje byloje.

36. Arbitražo institucijos ir arbitrų šališkumui UAB „SANITEX“ nereikia įrodyti jų šališkumo pašalinant bet kokias abejones, pakanka aplinkybių, kurios suponuoja vertinančiam subjektui (šiuo atveju – teismui) pagrįstą abejonę šio konstitucinio imperatyvo keliamo teisėjui ar arbitrui tinkamu laikymusi (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2016 m. lapkričio 18 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-469-313/2016).

37. Pareiškėja pateikė rašytinius atsikirtimus į UAB „SANITEX“ ir UAB „ARVI“ ir ko rašytinius paaiškinimus, kuriuose prašo atmesti kaip nepagrįstą UAB „ARVI“ ir ko prašymą dėl žodinio teismo posėdžio ir neskirti bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka; atmesti kaip nepagrįstą UAB „ARVI“ ir ko prašymą dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą; priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

38. UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ nepaneigus kasacinio teismo ir Lietuvos apeliacinio teismo praktikos dėl bylos nagrinėjimo ribų taikant Niujorko konvenciją ir nepateikus teisinių argumentų dėl egzistuojančio teisinio pagrindo nagrinėjamoje byloje išeiti už bylos nagrinėjimo ribų, nėra pagrindo taikyti Niujorko konvencijos V straipsnį.

39. UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ nurodomos įvykių, vykusių prieš arbitražo procesą, aplinkybės, įvykių, vykusių po arbitražo proceso aplinkybės ir aplinkybės susijusios su Serbijos įmonės „Azotara“ akcijomis ir restruktūrizavimu, ar aplinkybės, susijusios su ICSID investiciniu arbitražu, visiškai nesusijusios su nagrinėjamos bylos dalyku, neturi jokios reikšmės nagrinėjamai bylai ir niekuo nesusijusios su šioje byloje nagrinėjamais Niujorko konvencijos V str. pagrindais, todėl apskritai neturėtų būti vertinamos Teismo.

40. UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ rėmimasis ICSID arbitražo sprendimu, kuris yra į bylą pateiktas tik visiškai modifikuotas ir pasirinkus teismui atskleisti tik kelis UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ ištrauktus sakinius, yra visiškai nepagrįstas. Akivaizdu, kad UAB „ARVI“ ir ko ir UAB „SANITEX“ pateikė tik mažą dalį ICSID sprendimo siekdami suklaidinti teismą dėl tikrųjų aplinkybių, nagrinėtų ICSID arbitraže, kurios visiškai nesusijusios su nagrinėjama byla.

41. UAB „ARVI“ ir ko prašymas dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą akivaizdžiai pateiktas bylos vilkinimo tikslais. UAB „ARVI“ ir ko niekaip neįrodinėjo, kad yra pagrindas manyti, kad KĄĮ 41 str. 7 d. gali prieštarauti Konstitucijai ar įstatymams. UAB „SANITEX“ neteikia tokio prašymo ir nereiškė pritarimo tokiam prašymui.

42. Teisme taip pat 2018 m. birželio 7 d. buvo gautas suinteresuoto asmens Univerzal bankroto administratoriaus R. R. prašymas sudaryti galimybes suinteresuotam asmeniui pasisakyti ir nustatyti naują terminą atsiliepimui pateikti. Teisėjų kolegijos 2018 m. birželio 26 d. nutartimi suinteresuotam asmeniui buvo nustatytas 90 dienų terminas, skaičiuojamas nuo paminėtos nutarties ir visų procesinių dokumentų išsiuntimo bankroto administratoriui dienos, atsiliepimui į prašymą pateikti. Paskutiniai procesiniai dokumentai bankroto administratoriui buvo išsiųsti 2018 m. rugpjūčio 27 d. Nei iki termino atsiliepimui pateikti dienos (2018 m. lapkričio 26 d.), nei vėliau nebuvo gautas bankroto administratoriaus atsiliepimas. Suinteresuotam asmeniui 2018 m. birželio 26 d. nutartyje buvo išaiškinta pareiga paskirti įgaliotą asmenį, gyvenantį Lietuvos Respublikoje, kuriam būtų įteikiami su byla susiję procesiniai dokumentai (CPK 805 straipsnio 1 dalis). Atitinkamai, suinteresuotam asmeniui Univerzal įgalioto asmens nepaskyrus, visi procesiniai dokumentai, skirti užsienyje esančiai šaliai, lieka byloje ir yra laikomi įteiktais (CPK 805 straipsnio 2 dalis).

Prašymas tenkintinas

43. Užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas yra teisinės galios šiam sprendimui suteikimas Lietuvos Respublikoje, jo prilyginimas nacionalinio teismo ar arbitražo sprendimui. Tik pripažintas užsienio arbitražo sprendimas sukelia teisinius padarinius Lietuvos Respublikoje, įgyja *res judicata* galią ir gali būti vykdomas (CPK 809 straipsnio 1 dalis, Komercinio arbitražo įstatymo 51 straipsnio 4 dalis). Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo sąlygas nustato Niujorko konvencija (CPK 810 straipsnio 6 dalis, Komercinio arbitražo įstatymo 51 straipsnio 1 dalis).

44. Pagal galiojančias CPK ir Komercinio arbitražo įstatymo nuostatas, tiek pagal suformuotą Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, teismui, sprendžiančiam užsienio arbitražo

sprendimo pripažinimo ir leidimo tokį sprendimą vykdyti klausimus, suteiktos aiškiai apibrėžtos arbitražo teismo sprendimo tikrinimo galios. Pirma, Niujorko konvencijos V straipsnyje numatytas baigtinis galimų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų sąrašas, todėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūra reiškia Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtintų pagrindų buvimo ar nebuvimo patikrinimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011). Antra, net ir vertinant arbitražo teismo sprendimą remiantis Niujorko konvencijos V straipsnyje išvardytais pagrindais, teismo atliekamas vertinimas jokiais atvejais negali būti toks išsamus, kad prilygtų arbitražo teismo sprendimo ar kai kurių jame nagrinėtų klausimų peržiūrėjimui iš esmės. Taigi teismas, nagrinėjantis arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti klausimą, neturi teisės nagrinėti bylą iš esmės, aiškintis, ar arbitrai teisingai nustatė faktines bylos aplinkybes, ar teisingai ištyrė bei įvertino įrodymus, ar tinkamai taikė teisės normas ir pan.

45. Kaip yra pažymėjęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, efektyvaus arbitražo interesus atitinka tai, kad arbitražo sprendimų peržiūrėjimas turėtų būti ribotos apimties ir kad sprendimo panaikinimas ar atsisakymas jį pripažinti būtų galimas tik išskirtinėmis aplinkybėmis (1999 m. birželio 1 d. sprendimas, priimtas byloje C-126/97E. S. C. T. Ltd).

46. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinti pagrindai, kurie yra taikomi tik tada, kai to reikalauja arbitražo šalis, prieš kurią yra priimtas prašomas pripažinti ir leisti vykdyti užsienio valstybės arbitražo sprendimas. Todėl būtent šiai šaliai tenka pareiga įrodyti aplinkybes, sudarančias užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindą. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalis numato, kad užsienio valstybėje priimtą arbitražo sprendimą pripažinti ar vykdyti gali būti atsisakyta, kai prašo ta pusė, prieš kurią jis nukreiptas, tik tada, jei ši pusė pateikia tos vietos, kur prašoma pripažinti ir vykdyti, kompetentingoms valdžios institucijoms įrodymą, kad: a) II straipsnyje nurodyto susitarimo pusės pagal joms taikomą įstatymą buvo kuriuo nors mastu neveiksnios arba šis susitarimas negalioja pagal įstatymą, kuriam pusės tą susitarimą subordinavo, o nesant tokio nurodymo – pagal tos šalies, kur buvo padarytas sprendimas, įstatymą, arba b) pusei, prieš kurią padarytas sprendimas, nebuvo reikiamai pranešta apie arbitro paskyrimą ar apie arbitražo nagrinėjimą arba dėl kitų priežasčių ši pusė negalėjo pateikti savo pasiaiškinimų, arba c) nurodytasis sprendimas buvo padarytas dėl ginčo, kurio nenumato arbitražinis susitarimas arba neapima arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje sąlygos, arba tame sprendime yra nuostatų tokiais klausimais, kurių neapima arbitražinis susitarimas ar arbitražinė išlyga sutartyje; tačiau jeigu nuostatai tais klausimais, kuriuos apima arbitražinis susitarimas ar išlyga, gali būti atskirti nuo tų, kurių neapima šis susitarimas ar išlyga, tai ta arbitražo sprendimo dalis, kurioje yra nuostatai arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje apimamais klausimais, gali būti pripažįstama ir vykdoma, arba d) arbitražo institucijos sudėtis ar arbitražo procesas neatitiko pusių susitarimo arba, nesant tokio susitarimo, neatitiko tos šalies, kurioje vyko arbitražas, įstatymų, arba e) sprendimas pusėms dar nebuvo galutinis arba jo vykdymą panaikino ar sustabdė tos šalies, kurioje jis buvo padarytas, arba tos šalies, kurios įstatymai taikomi, kompetentinga valdžios institucija.

47. Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje įtvirtinti užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindai pasižymi tuo, jog dėl jų buvimo teismas turi spręsti *ex officio*, t. y. kiekvienu atveju, nepriklausomai, ar šalis, prieš kurią nukreiptas užsienio valstybės arbitražo sprendimas, jais remiasi (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2002 m. sausio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011). Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta, kad arbitražo teismo sprendimą pripažinti ir vykdyti gali būti atsisakoma, kai ginčo objektas pagal šalies, kurioje prašoma pripažinti ir vykdyti arbitražo teismo sprendimą, įstatymus negali būti arbitražo dalyku. Lietuvos apeliacinis teismas šioje byloje tokių aplinkybių nenustatė ir šio atsisakymo pripažinti arbitražo teismo sprendimą pagrindo buvimas nėra keliamas byloje. Vadovaujantis Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punktu, užsienio arbitražo sprendimą gali būti atsisakoma pripažinti ir leisti vykdyti tuo atveju, kai to sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarauja šios šalies viešajai tvarkai.

48. Suinteresuoti asmenys UAB „SANITEX“ bei UAB „ARVI“ ir ko atsiliepimuose prašo nepripažinti arbitražo sprendimo, įrodinėdami Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies d punkte, V straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų pagrindų egzistavimą, nes arbitražas buvo šališkas, o priimtas arbitražo sprendimas, priteisus baudines netesybas, pažeidžia viešąją tvarką.

49. Atsižvelgusi į suinteresuotų asmenų atsiliepimuose išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija toliau pasisako dėl pagrindų atsisakyti pripažinti arbitražo sprendimą pagal Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies d punktą ir 2 dalies b punktą. Be to, suinteresuoti asmenys taip pat nurodo, kad pareiškėja, nesikreipusi dėl arbitražo sprendimo vykdymo per 5 metus piktnaudžiauja savo teisėmis ir tuo pažeidžia viešąją tvarką. Taip pat nurodoma, kad pareiškėja pati užkirto kelią arbitražo sprendimą įvykdyti Serbijos Respublikoje.

Dėl arbitrų (ne)šališkumo ir arbitražo sudėties.

50. Suinteresuoti asmenys savo procesiniuose dokumentuose itin plačiai ir smulkmeniškai įrodinėja arbitrų ir arbitražo teismo pirmininko šališkumą, tačiau teisėjų kolegija, įvertinusi bylos duomenis, su suinteresuotų asmenų argumentais neturi pagrindo sutikti dėl toliau nurodomų priežasčių.

51. Teisėjų kolegija pažymi, kad arbitro nešališkumo ir nepriklausomumo trūkumas gali patekti į kelių arbitražo sprendimo panaikinimo (nepripažinimo) pagrindų taikymo sritį: Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies d punktą, nes šališkas arbitražas gali būti sudarytas pažeidžiant šalių susitarimą arba imperatyviąsias teisės normas; Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punktą, nes arbitražo sprendimas gali pažeisti procesinę viešąją tvarką. Analogiškos pozicijos laikomasi teisės mokslo doktrinoje (žr., Born, G. B. International Commercial Arbitration, Kluwer Law International, 2009, p. 2612) ir teismų praktikoje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2016 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-471-916/2016. Teismų praktika. 2016, 46, p. 2312-256).

52. Jei vienokio ar kitokio pobūdžio ryšiai tarp arbitro ir šalies ar jos atstovo egzistuoja ar egzistavo praeityje, toks ryšys turi būti atskleidžiamas ir kiekvienu konkrečiu atveju įvertinamas (pvz., arbitrams vykdant pateikiant interesų deklaraciją, šalims pateikiant poziciją dėl arbitrų kandidatūrų). Kuo intensyvesnis aptariamo pobūdžio ryšys, tuo mažesnis arbitro (arbitražo tribunolo) nepriklausomumo laipsnis (Lietuvos apeliacinio teismo 2014 m. rugsėjo 29 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 2T-84/2014). Reikalavimas, kad bylą nagrinėjantis subjektas būtų nepriklausomas ir nešališkas yra teisės į tinkamą procesą *conditio sine qua non* (liet. būtinoji sąlyga). Ši aksioma įtvirtinta tiek jau minėtame Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnyje, tiek Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 10 straipsnyje. Arbitrų nešališkumas ir nepriklausomumas ir teisė į tinkamą procesą, yra pamatiniai, visa apimantys ir fundamentalūs tarptautinio komercinio arbitražo standartai (žr. Lew J. D. M., Mistelis L. A. Kroll S. M. Comparative International Commercial Arbitration. Kluwer Law International, 2003. p. 95–97).

53. Arbitro nešališkumas yra subjektyvaus pobūdžio teisinė kategorija, suponuojanti tam tikrą arbitro vidinę būseną, sąlygojančią išankstinio nusistatymo dėl ginčo teisinio santykio ar šalių nebuvimą. Todėl nešališkumas (jo stoka), kaip subjektyviojo pobūdžio kriterijus, dažniausiai, gali būti nustatomas tik iš faktų, susijusių su arbitro elgesiu proceso metu. Nepriklausomumas, tuo tarpu, yra objektyviojo pobūdžio teisinė kategorija, kurią galima identifikuoti. Nepriklausomumas yra susijęs su asmeninių, socialinių, finansinių, verslo, pavaldumo ir kt. ryšių tarp arbitro ir šalies bei (arba) jos atstovo ar kito glaudžiai susijusio asmens nebuvimu (žr. Croft K., Kee C. and Waincymer J. A Guide to the UNCITRAL Arbitration Rules. Cambridge University Press, 2013. p. 130 – 131).

54. Tarptautinio komercinio arbitražo praktikoje esama ir kitų, savarankiškų metodologijų arbitro nepriklausomumo ir nešališkumo kriterijams nustatyti. Siekdama harmonizuoti arbitrų nešališkumo ir nepriklausomumo standartus, susisteminti geriausią tarptautinę praktiką aptariamoje srityje bei užtikrinti įvairių interesų grupių – šalių, atstovų, arbitrų ir arbitražo institucijų – interesus, Tarptautinė Advokatų Asociacija (angl. International Bar Association) 2004 m. gegužės 22 d. išleido Gaires dėl interesų konfliktų tarptautiniame arbitraže (angl. Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration, toliau – ir Gairės). Dokumentas yra sudarytas iš dviejų dalių. Pirmojoje Gairių dalyje yra išdėstyti bendrieji principai bei standartai, kuriais turėtų vadovautis arbitrai, arbitražo institucijos bei šalys, vertindamos galbūt egzistuojantį nepriklausomumo ir nešališkumo kriterijų pažeidimą. Antrojoje Gairių dalyje išdėstytos konkrečios praktinės situacijos, suskirstytos į tris dalis – Raudoną, Oranžinį bei Žalią sąrašus. Raudonajame sąraše išdėstytos situacijos, kurioms esant arbitras turėtų nepriimti paskyrimo arba nusišalinti. Raudonasis sąrašas yra suskirstytas į dvi dalis – Raudonąjį sąrašą, kurio atsisakyti taikyti negalima (angl. Non-waivable Red List) ir Raudonąjį sąrašą, kurį galima atsisakyti taikyti (angl. Waivable Red List). Raudonajame sąraše, kurio negalima atsisakyti, išdėstytos situacijos, kylančios iš *nemo iudex in própria causa* (lot. niekas negali būti teisėju savo paties byloje) principo pažeidimo, todėl tokio pobūdžio faktinių aplinkybių atskleidimas neištaiso interesų konflikto situacijos. Taigi asmuo, kurį norima paskirti arbitru, turėtų apskritai nesutikti su paskyrimu tokio pobūdžio faktinių aplinkybių kontekste. Raudonasis sąrašas, kurio taikymo galima atsisakyti, apima rimtus interesų konfliktus, tačiau nepažeidžia minėto draudimo būti teisėju savo byloje principo, todėl šalys turi teisę jo netaikyti. Šalys, norėdamos tai padaryti, privalo įsakmiai ir nedviprasmiškai nurodyti, jog pageidauja, jog asmuo, nepaisant Raudonajame sąraše, kurio taikymo galima atsisakyti, numatytų aplinkybių egzistavimo, būtų arbitras. Oranžinis sąrašas išdėsto nebaigtinį sąrašą situacijų, kurioms esant, šalims gali susidaryti pagrįstų abejonių dėl arbitro nepriklausomumo ar nešališkumo. Arbitras, vadovaujantis Gairėmis, turi pareigą atskleisti aplinkybes, patenkančias į Gairių Oranžinį sąrašą. Susiklosčius situacijai, patenkančiai į Oranžinį sąrašą ir šaliai laiku nepareiškus prieštaravimo, laikoma, kad šalis atsisakė teisės reikšti prieštaravimus. Žaliajame sąraše, tuo tarpu, nurodytos situacijos, kurių nereikalaujama nei atskleisti, nei dėl jų nusišalinti.

55. Nagrinėjamu atveju suinteresuoti asmenys savo argumentus dėl arbitražo teismo priklausomumo ir šališkumo grindžia šiomis aplinkybėmis:

55.1. Pareiškėja ir arbitražo teismas ginčo laikotarpiu nuomojosi administracinės paskirties patalpas tame pačiame pastate, o patalpas pareiškėjai nuomojo Prekybos rūmai;

55.2. arbitražo teismo pirmininkas ginčo laikotarpiu, komentuodamas Serbijos Respublikos laimėjimo koeficientą arbitražiniuose ginčuose, nurodė „Kol kas mums gerai sekasi“;

55.3. arbitražo teismo pirmininko pavaduotoja, tuo pačiu metu buvo ir Privatizavimo agentūros teisės patarėja;

55.4. arbitražo teismo pirmininkas priklausė tai pačiai politinei jėgai, turėjusiai daugumą 2008-2012 metais Serbijos Vyriausybėje;

55.5. arbitrė V. B. ginčo nagrinėjimo metu nuo 2010 metų taip pat ėjo ir Serbijos Konkurencijos Tarybos narės pareigas;

55.6. arbitrai D. H. ir V. P. buvo skiriami pareiškėjos ir kituose arbitražiniuose ginčuose;

55.7. arbitrai D. H. ir V. B. pateko į šią Rinkikų kolegiją, balsavusią už profesoriaus vardo V. P. suteikimą;

55.8. kitoje arbitražo byloje buvo pateikta prof. M. K. teisinė išvada, tačiau, nors profesorė tvirtino, kad tai yra jos rengta išvada, patikrinus pateikto dokumento savybes (angl. properties) paaiškėjo, kad tikrasis išvados autorius yra D. H.

56. Teisėjų kolegijos vertinimu, nė viena iš anksčiau nurodytų aplinkybių (ar jų visuma) nesudaro pagrindo abejoti arbitražo teismo nepriklausomumu ir / ar šališkumu. Pirma, atkreiptinas dėmesys, kad neįrodyta, jog arbitražo teismas buvo palankus vien pareiškėjai. Priešingai, matyti, kad arbitražinio proceso metu visoms šalims buvo užtikrintos lygios procesinės galimybės įgyvendinti visas procesines teises, išaiškinta teisė pateikti savo pozicijas ir jas pagrindžiančius įrodymus, nušalinimus ir kt. Tik skirtingai nuo kitų ginčo šalių (Univerzal), bylos duomenys patvirtina, kad suinteresuoti asmenys UAB „SANITEX“ bei UAB „ARVI“ ir ko arbitražo procese nusprendė dalyvauti pasyviai, nors arbitražinė išlyga buvo nustatyta Privatizavimo sutartyje (10.2 punktas).

57. Suinteresuotų asmenų argumentai apie ICSID vykstantį procesą neturi teisinės reikšmės sprendžiant dėl ginčo arbitruotinumo: ginčo byloje nėra, kad investicinio ginčo ir arbitražo procesai netapatūs – ICSID ginčo procese Univerzal nedalyvavo, o, pagal suinteresuotų asmenų paaiškinimus, ir pats ICSID sprendime nurodė, kad suinteresuoti asmenys UAB „SANITEX“ bei UAB „ARVI“ ir ko savo teises turėtų ginti kitais būdais. Taigi byloje nenustatyta jokių pateisinančių priežasčių, dėl kurių egzistuotų pagrindas abejoti ginčo arbitruotinumu. Taigi, teisėjų kolegija atmeta kaip nepagrįstus argumentus, kad suinteresuoti asmenys UAB „SANITEX“ bei UAB „ARVI“ ir ko turėjo pagrindą nedalyvauti sutartimi sulygtame arbitražo procese. Šios teisiškai reikšmingos aplinkybės kartu nesuteikia pagrindo išvadai, kad suinteresuotų asmenų procesinės teisės arbitražiniame ginče buvo apribotos. Kita vertus, sutiktina su suinteresuotais asmenimis, kad tai nekliudo jiems teikti argumentus dėl Niujorko konvencijos V straipsnyje nustatytų arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindų.

58. Teisėjų kolegijos vertinimu, priešingai nei bando įrodyti suinteresuoti asmenys, tai, kad tiek arbitražo teismas, tiek pareiškėja buvo įsikūrę tame pačiame pastate nesudaro pagrindo išvadai apie arbitražo šališkumą. Nėra retas atvejis, kada tame pačiame pastate yra įsikūrusios kelios įmonės ir valstybės įstaigos. Suinteresuotų asmenų samprotavimai apie tame pačiame pastate dirbančių asmenų pažintis (glaudžius ryšius) nėra neįrodinėtinos aplinkybės, todėl jos turi būti įrodytos (CPK 178 straipsnis). Jokių įrodymų nepateikus, tokie suinteresuotų asmenų argumentai lieka įrodymais nepagrįstais jų samprotavimais (CPK 185 straipsnis). Pareiškėjos nuomos sutartis su Prekybos rūmais taip pat nesudaro pagrindo pripažinti nei arbitražo teismo pirmininko, nei arbitrų šališkumo. Kaip teisingai atkreipė dėmesį pareiškėja, nurodytu adresu veikia daug kitų įmonių, o pats pastatas yra didžiulis biurų kompleksas. Nesant duomenų, kad pareiškėjos su Prekybos rūmais sudaryta nuomos sutartis kažkuo išsiskiria, įprasta arbitražo teismo steigėjos nekilnojamojo turto nuomos veikla negali būti laikoma pagrindu abejonėms dėl arbitražo teismo nešališkumo kilti (CPK 185 straipsnis).

59. Arbitražo teismo pirmininko komentarai spaudoje taip pat nesudaro pagrindo išvadai apie arbitražo šališkumą. Teisėjų kolegija pažymi, kad, kaip matyti iš komentaro turinio, šis komentaras nebuvo apie konkretų ginčą, jame nebuvo išreikšta jokia teisinė arbitražo teismo pirmininko nuomonė. Toks atvejis iš esmės atitinka Gairių Žaliojo sąrašo 4.1.1 punkte numatytą atvejį, kad yra pareiškiama nuomonė kažkokiu bendru klausimu, bet ji nėra nukreipta į konkrečią bylą. Analogiškai, arbitražo teismo pirmininko dalyvavimas politikoje iki ginčo neturi jokio tiesioginio ryšio su pastarojo (ne)šališkumo klausimu.

60. Suinteresuotų asmenų argumentus apie arbitražo teismo pirmininko pavaduotoją ir jos galimą įtaką arbitražo teismo vadovybei teisėjų kolegija vertina kritiškai, nes byloje nėra duomenų apie tai, kad pastaroji turėjo ką nors bendro su nagrinėjamu arbitražo procesu. Analogiškai kritiškai vertintinas

argumentas, kad prof. M. K. teisinės išvados tikrasis autorius yra D. H. Vien kito asmens įrašas dokumento metaduomenyse nėra pagrindas kvestionuoti autorystę (CPK 178, 180, 185 straipsniai).

61. Teisėjų kolegija atskirai pažymi, kad nagrinėjamu atveju suinteresuoti asmenys pernelyg išplečia arbitražo proceso šalies sąvoką. Be abejo, pareiškėja yra valstybės institucija, tačiau nagrinėjamu atveju tai savaime nesudaro pagrindo padaryti išvadą, kad byloje arbitražo proceso šalimi buvo pati valstybė. Atsižvelgus į privatų (komercinį) ginčo pobūdį, taip pat nėra pagrindo plačiai interpretuoti arbitražo šalies sąvoką, ją išplečiant iki valstybės. Atitinkamai, vertinant arbitrų ryšį su arbitražo proceso šalimis, vertini tik konkretūs jų ryšiai su pačia pareiškėja ir / ar jos atstovais, o ne apskritai su visa valstybe. Dėl šios priežasties, kiti suinteresuotų asmenų argumentai, susiję su arbitrų ryšiais su kitomis institucijomis, teisėjų kolegijos vertinimu, nėra teisiškai reikšmingi.

62. UAB „SANITEX“ atsiliepime nurodo, kad arbitražo teismo sudėtis buvo neteisėta – Univerzal atsakovų arbitru paskyrė D. B., tačiau arbitražas ignoravo Univerzal pateiktą arbitro nominaciją ir vienašaliu sprendimu bendru atsakovų arbitru paskyrė V. B. Teisėjų kolegija šį argumentą vertina kritiškai. Kaip matyti iš byloje esančių UPA taisyklių konsorciumas turėjo bendru susitarimu skirti bendrą arbitrą. To nebuvo padaryta ir tai patvirtina 2009 m. rugsėjo 14 d. suinteresuotų asmenų atsiliepimas bei 2009 m. lapkričio 23 d. Univerzal prašymas, kuriame nurodo, kad nesant visų atsakovų sutikimo dėl bendro arbitro būtų skirtas jo pasiūlytas arbitras. Atsižvelgiant į tai, arbitražo teismas tokių atveju turėjo teisę skirti arbitrą vienašališkai (UPA taisyklių 23 straipsnis).

Dėl baudinių netesybų ir prieštaravimo Serbijos Respublikos viešajai tvarkai

63. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nuosekliai formuojamoje praktikoje yra nurodęs, kad sąvoka „viešoji tvarka“ tarptautinio komercinio arbitražo doktrinoje ir praktikoje aiškinama kaip tarptautinė viešoji tvarka, apimanti fundamentalius sąžiningo proceso principus, taip pat imperatyviąsias teisės normas, įtvirtinančias pagrindinius ir visuotinai pripažintus teisės principus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. rugsėjo 30 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-443/2008 ir kt.). Taigi, sąvoka „viešoji tvarka“ turi būti aiškinama siauriau, nei nacionalinė viešoji tvarka ir turi apimti tarptautinėje praktikoje priimtus imperatyvius standartus. Viešosios tvarkos pažeidimais gali būti pripažįstami atvejai, kai nustatoma, jog užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarautų pagrindiniams teisės principams ir moralės normoms, pripažintoms tarptautiniu lygiu, kurių tikslas – apsaugoti pagrindinius, gyvybiškai svarbius tarptautinės bendruomenės interesus.

64. Kasacinio teismo formuojamoje praktikoje pripažįstama, kad neprotingai didelės netesybos gali būti vertinamos kaip viešosios tvarkos pažeidimas, jeigu jos reikštų lupikavimo įteisinimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. kovo 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-179/2006, 2008 m. kovo 12 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-161/2008; kt.). Kita vertus, tai, kad šalys sutartyje nustatė nemažus delspinigius, savaime nereiškia, jog arbitražinio teismo sprendimas, kuriuo priteisti delspinigiai, pažeidžia viešąją tvarką. Kasacinis teismas vėliausiai nagrinėtose bylose, siekdamas suvienodinti iki tol buvusią skirtingą teismų praktiką, yra išaiškinęs, kad sutartinės netesybos apibrėžia šalių atsakomybės ribas už prievolės neįvykdymą sutarties sudarymo momentu ir suteikia teisę į jas, konstatavus prievolės neįvykdymo faktą; sutartinių netesybų ypatumai neleidžia jų mažinti iki kreditoriaus įrodytų nuostolių dydžio, nes taip būtų paneigiamas sutarčių laisvės principas; teismas turi teisę mažinti sutartines netesybas tik nustatęs, kad konkrečiu atveju netesybos aiškiai per didelės (neprotingai didelės) arba prievolė iš dalies įvykdyta, tam kiekvienu atveju turi būti vertinamos konkrečios bylos aplinkybės, nes priklausomai nuo faktinės situacijos tas pats netesybų dydis vienu atveju gali būti pripažintas tinkamu, o kitu – aiškiai per dideliu; kasacinis teismas taip pat konstatavo, kad, sprendžiant dėl priteistinų sutartinių netesybų dydžio, svarbu atsižvelgti į tai, jog netesybos nustatytos šalių valia jų sudarytoje sutartyje, įvertinti konkrečių sutartinių santykių pobūdį (pvz., abi sutarties šalys – privatūs verslo subjektai, turintys patirties verslo bei derybų srityje, galintys numatyti įsipareigojimų nevykdymo padarinius ir laisva valia pasirenkantys sutarties sąlygas), nes neturėtų būti iš esmės paneigiama šalių valia dėl atsakomybės už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. spalio 12 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-304/2007; 2010 m. lapkričio 2 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-409/2010; kt.).

65. Kasacinio teismo teisėjų kolegija yra konstatavusi, kad verslo subjektai, sudarydami sandorius, gali laisva valia susitarti dėl atsakomybės už sutartinių prievolių nevykdymą pobūdžio ir dydžio ir toks jų susitarimas turi būti gerbiamas, teismas neturėtų formaliais pagrindais paneigti šalių išreikštos ir suderintos valios. Verslo subjektų susitarimai, nesant išskirtinių aplinkybių, dėl kurių būtų pagrindas konstatuoti pagrindinių, svarbiausių teisės nuostatų pažeidimą, nėra viešosios tvarkos dalykas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. kovo 14 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-104/2011).

66. Teisėjų kolegija suinteresuotų asmenų argumentus, jog arbitražo sprendimo dalis dėl priteistų netesybų prieštarauja materialiajai viešajai tvarkai ir negali būti pripažinta ir leista vykdyti, atmeta kaip nepagrįstus. Nagrinėjamu atveju netesybos, kurias suinteresuoti asmenys laiko baudinėmis (lupikiškomis), yra sutartinės – suinteresuoti asmenys (konsorciumas), profesionalūs rinkos dalyviai, įsipareigojo atlyginti pareiškėjai netesybas, nustatytas Privatizavimo sutarties 8.4 punkte, t. y.

netesybas, sudarančias 25 proc. pardavimo kainos. Kaip minėta, verslo subjektai, sudarydami sandorius, gali laisva valia susitarti dėl atsakomybės už sutartinių prievolių nevykdymą pobūdžio ir dydžio ir toks jų susitarimas turi būti gerbiamas.

67. Vertinant argumentus dėl dvigubo nubaudimo, vėlgi teisėjų kolegija neturi pagrindo šiems argumentams pritarti. Nustačius, kad netesybos yra įtvirtintos sutartyje, spręsti ar jos perteklinės (atsižvelgiant į formalų sutarties pažeidimą), reikštų arbitražo sprendimo peržiūrą iš esmės, taip pažeidžiant pamatinius arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti principus, išdėstytus anksčiau šioje nutartyje.

68. Vertinant argumentus dėl to, kad netesybos prieštarauja Serbijos Respublikos teismų praktikai, pastarieji teisėjų kolegijos vertintini kritiškai. Šalys neginčija, kad buvo inicijuota nacionalinė arbitražo sprendimo anuliavimo procedūra ir Serbijos Respublikos teismai arbitražo sprendimo nepanaikino. Nors suinteresuoti asmenys teisingai nurodo, kad arbitražo sprendimo anuliavimo ir jo pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūros yra atskiros ir savarankiškos, tačiau šiuo atveju faktas, kad nacionaliniai teismai pripažino arbitražo sprendimo tinkamumą ir šių sprendimų *res judicata* galia šalims sudaro pagrindą atmesti anksčiau nurodytus argumentus dėl prieštaravimo viešajai tvarkai kaip nepagrįstus. Tuo labiau, kad Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta, kad arbitražo sprendimą pripažinti ir vykdyti gali būti atsisakoma, jei tos šalies, kurios prašoma pripažinti ir vykdyti, kompetentinga valdžios institucija pripažįsta, kad to sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarauja *šios šalies viešajai tvarkai*. Kaip minėta anksčiau, nustatytos ir priteistos sutartinės netesybos Lietuvos Respublikos viešosios tvarkos nepažeidžia.

Dėl termino kreiptis į teismą dėl arbitražo sprendimo pripažinimo

69. Suinteresuoti asmenys nurodo, kad yra suėjęs 5 metų terminas pareiškimui pateikti ir šį argumentą iš esmės grindžia CPK 606 straipsnio 2 dalimi. Teisėjų kolegija neturi pagrindo sutikti su suinteresuotų asmenų pateikta nurodyto straipsnio interpretacija. Pažymėtina, kad kasacinis teismas jau yra išaiškinęs, kad CPK 606 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas vykdomųjų dokumentų pateikimo vykdyti terminas užsienio teismo (arbitražo) sprendimams vykdyti pradedamas skaičiuoti nuo kompetentingo Lietuvos Respublikos nacionalinio teismo procesinio sprendimo, kuriuo pripažįstamas užsienio teismo (arbitražo) sprendimas, įsiteisėjimo, kaip tai reglamentuota CPK 811^1 straipsnyje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. birželio 15 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-267-611/2017, 39 punktas).

70. Suinteresuotas asmuo UAB „SANITEX“ taip pat teigia, kad pareiškėja tyčia sumažino suinteresuotų asmenų turto vertę Serbijos Respublikoje ir tokie jos veiksmai prieštarauja viešajai tvarkai. Teisėjų kolegijos vertinimu, šie argumentai išeina už Niujorko konvencijos V straipsnio ribų ir yra grindžiami bendruoju CK 1.137 straipsniu. Teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo atveju pastarojo taikyti nėra teisinio pagrindo, nes suinteresuotas asmuo pateikė duomenis tik dėl to, kad konsorciumo turimų akcijų vertė ir dalis Azotaros kapitale drastiškai sumažėjo, tačiau neįrodė, jog tokie pareiškėjos veiksmai buvo piktnaudžiaujant teise; procesiniuose dokumentuose pateikti tik samprotavimai (CPK 178, 185 straipsniai; CK 1.137 straipsnis).

Dėl žodinio teismo proceso

71. UAB „ARVI“ ir ko procesiniuose dokumentuose nurodė, kad byloje egzistuoja būtinybė išsiaiškinti Arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti procesui esminės reikšmės turinčius teisinius klausimus (prašome žr., pvz., 2.1 dalį) bei faktines Arbitražo sprendimo vykdymo Serbijos Respublikoje aplinkybes.

72. Pareiškėja su prašymu nesutinka, nurodo, kad CPK 811^1 straipsnis nenumato žodinio bylos nagrinėjimo.

73. Teisėjų kolegija sutinka su pareiškėja, kad CPK 811^1 straipsnio 1 dalyje nustatyta jog prašymus dėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo nagrinėja Lietuvos apeliacinio teismo trijų teisėjų kolegija rašytinio proceso tvarka. Tačiau procesinius klausimus, kurie turi būti nagrinėjami rašytinio proceso tvarka, teismas gali išnagrinėti žodinio proceso tvarka, pripažinęs, kad tai būtina (CPK 153 straipsnio 3 dalis).

74. Nagrinėjamu atveju teisėjų kolegija nenustatė aplinkybių, dėl kurių būtų būtinas teismo posėdis žodinio proceso tvarka. Kaip matyti iš gausių procesinių dokumentų, šalys savo argumentus ir atsikirtimus išsamiai išdėstė savo procesiniuose dokumentuose, todėl suinteresuoto asmens UAB „ARVI“ ir ko prašymas netenkintinas.

Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą

75. UAB „ARVI“ ir ko pateikė prašymą sustabdyti bylą ir kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar KAĮ 41 straipsnio 7 dalies netaikymas užsienio arbitražo sprendimų atžvilgiu kartu su KAĮ 51 straipsnio 4 dalimi, numatančia, kad užsienio arbitražo sprendimas yra

vykdytinas tik įsiteisėjus teismo nutarčiai dėl užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ar pripažinimo ir vykdymo, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnyje įtvirtintam teisinės valstybės principui, 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės ir nediskriminavimo principui bei konstituciniam teisingumo principui.

76. Jeigu yra pagrindas manyti, kad įstatymas arba kitas teisės aktas ar jo dalis, kurie turėtų būti taikomi konkrečioje byloje, gali prieštarauti Konstitucijai ar įstatymams, teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir, atsižvelgdamas į Konstitucinio Teismo kompetenciją, kreipiasi į jį prašydamas spręsti, ar tas įstatymas arba teisės aktas ar jo dalis atitinka Konstituciją ar įstatymus (CPK 3 straipsnio 3 dalis). Todėl toliau teisėjų kolegija pasisako dėl apeliantės prašymo kreiptis į Konstitucinį Teismą, kad būtų įvertinta apeliantės nurodyto teisinio reglamentavimo atitiktis Konstitucijai ir įstatymams.

77. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad nei Konstitucijoje, nei CPK, nei Konstitucinio Teismo įstatyme nenustatyta, jog, byloje dalyvaujančiam asmeniui pateikus prašymą, kuriuo prašoma teismo kreiptis į Konstitucinį Teismą, bylą nagrinėjantis teismas privalo kreiptis į Konstitucinį Teismą. Teismas byloje iškilusį (ar bylos šalies iškeltą) klausimą dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą sprendžia savarankiškai, t. y. savo nuožiūra, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes. Ši teismo diskrecija nepriklauso nuo to, pateikė šalys prašymą ir argumentus dėl Kreipimosi į Konstitucinį Teismą ar ne. Pagal Konstituciją pagrindas inicijuoti konstitucinės justicijos bylą Konstituciniame Teisme yra konkrečią bylą nagrinėjančiam teismui (teisėjui) kilusios abejonės dėl toje byloje taikytino teisės akto atitikties Konstitucijai (kitam aukštesnės galios teisės aktui), kurios privalo būti pašalintos, kad teismas byloje galėtų priimti teisingą sprendimą (kitą baigiamąjį teismo aktą). Pašalinti šias abejones (paneigti arba patvirtinti jų pagrįstumą) pagal savo kompetenciją gali tik Konstitucinis Teismas. Tai reiškia, kad teismas privalo kreiptis į Konstitucinį Teismą tais atvejais, kai jam kyla pagrįstų abejonių taikytino teisės akto, kurio atitikties Konstitucijai patikrinimas priklauso Konstitucinio Teismo kompetencijai, konstitucingumu. Joks aukštesnės instancijos bendrosios kompetencijos bei pagal Konstitucijos 111 straipsnio 2 dalį įsteigtas specializuotas teismas neturi įgaliojimų vertinti žemesnės instancijos teismo nutarties kreiptis ar atsisakyti kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai (kitam aukštesnės galios teisės aktui) teisėtumo ir (ar) pagrįstumo, nes priešingu atveju būtų sudarytos prielaidos pažeisti Konstitucijos 102 straipsnio 1 dalyje nustatytą išimtinę Konstitucinio Teismo kompetenciją, taip pat iš esmės paneigta Konstitucijos 106 straipsnio 1, 2, 3 dalyse, 110 straipsnio 2 dalyje, CPK 3 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teismo (teisėjo) diskrecija spręsti klausimą dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą pagrindo buvimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-410-701/2017).

78. Galiojantis teisinis reguliavimas aiškiai nustato, kad įsiteisėjus nutarčiai dėl užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ar pripažinimo ir vykdymo, užsienio arbitražo sprendimas yra vykdytinas dokumentas, vykdomas CPK nustatyta tvarka (KAĮ 51 straipsnio 4 dalis). Suinteresuoto asmens nurodyta KAĮ 41 straipsnio 7 dalis iš viso nagrinėjamu atveju neaktuali, nes šis straipsnis reguliuoja arbitražo teismo Lietuvos Respublikos teritorijoje sprendimo įsiteisėjimo ir vykdymo klausimus; užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo Lietuvos Respublikos teritorijoje tvarką nustato KAĮ 51 straipsnis. Kaip minėta anksčiau, kasacinis teismas jau yra išaiškinęs vykdomųjų dokumentų pagal pripažintą užsienio arbitražo sprendimą pateikimo vykdyti termino pradžios skaičiavimo klausimą. Kaip konkrečiai nurodytas teisinis reguliavimas ir aktuali teismų praktika pažeidžia Konstitucijos 7 straipsnyje įtvirtintą teisinės valstybės principą, 29 straipsnyje įtvirtintą konstituciniam asmenų lygybės ir nediskriminavimo principą bei konstitucinį teisingumo principą, suinteresuotas asmuo nepagrindžia.

79. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į bylos aplinkybes, sprendžia, kad nėra pagrindo manyti, jog KAĮ 51 straipsnio 4 dalis pažeidžia suinteresuoto asmens nurodytus Konstitucijoje įtvirtintus principus. Teisėjų kolegijai nekilus pagrįstų abejonių, pagrindo kreiptis į Konstitucinį Teismą nagrinėjamu atveju nėra.

Dėl atskirų įrodymų pridėjimo prie bylos

80. Suinteresuotas asmuo UAB „SANITEX“ pateikė prof. V. N. teisinę išvadą. Pareiškėja atsikirtimuose nurodo, kad išvada turėtų būti nepridėta prie bylos ir grąžinta ją pateikusiam asmeniui. Suinteresuotas asmuo UAB „ARVI“ ir ko prašo nepriimti ir nelaikyti įrodymu Pareiškėjos pateiktos AB „Alita“ privatizavimo sutarties

81. Teisėjų kolegija sutinka su pareiškėjos argumentais, kad pateikta prof. V. N. teisinė išvada nelaikytina rašytiniu įrodymu (CPK 177 straipsnis). Kita vertus, UAB „SANITEX“ šioje išvadoje nurodytais teisiniais argumentais rėmėsi savo procesiniuose dokumentuose, todėl išvada, nors ir nepripažintina rašytiniu įrodymu, laikytina paties suinteresuoto asmens UAB „SANITEX“ rašytiniais paaiškinimais.

82. Teisėjų kolegija taip pat sutinka su suinteresuotu asmeniu UAB „ARVI“ ir ko, kad pareiškėjos pateikta AB „Alita“ privatizavimo sutartis yra viena vertus visiškai kito subjekto, kuris šioje byloje nedalyvauja, ši sutartis nėra viešai skelbiama, o be kuriuo atveju šia sutartimi įrodinėjamos aplinkybės yra pernelyg nutolusios nuo įrodinėjimo dalyko, todėl pareiškėjos pateiktą AB „Alita“ privatizavimo sutartį

atsisakytina priimti ir ji nevertintina. Nors ginčo nėra keliama, analogiškai pasisakytina ir dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ privatizavimo sutarties (CPK 177, 180 straipsniai).

Dėl procesinės bylos baigties

83. Teisėjų kolegija, apibendrindama šioje nutartyje nurodytus argumentus, sprendžia, jog nagrinėjamu atveju suinteresuoti asmenys neįrodė Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies d punkte ir 2 dalies b punkte įtvirtintų pagrindų atsisakyti pripažinti ir neleisti vykdyti arbitražo sprendimą. Todėl pagrindo atsisakyti tenkinti pareiškėjos Serbijos Respublikos Privatizavimo ginčų sprendimo agentūros prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Belgrado užsienio prekybos arbitražo teismo prie Serbijos prekybos ir pramonės rūmų 2012 m. balandžio 27 d. sprendimą, nėra.

Dėl vykdomojo rašto

84. Pareiškėja prašyme atskiru reikalavimu prašo išduoti vykdomąjį raštą. CPK 646 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, vykdytinam sprendimui įsiteisėjus, išieškotojui pagal rašytinį pareiškimą pirmosios instancijos teismas išduoda vykdomąjį raštą. Atitinkamai, nurodytas pareiškėjos prašymas laikytinas išieškotojo rašytiniu pareiškimu ir pagrindu išduoti vykdomąjį raštą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

85. Kaip nurodyta anksčiau, procesinės bylos baigtis yra palanki pareiškėjai, todėl ši įgyja teisę į patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (CPK 93 straipsnis). Pagal pareiškėjos pateiktus duomenis, ji šioje byloje patyrė iš viso 14 256,31 Eur bylinėjimosi išlaidų.

86. CPK 79 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad bylinėjimosi išlaidas sudaro žyminis mokestis ir išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu. Prie išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, be kita ko, priskiriamos kitos būtinos ir pagrįstos išlaidos (CPK 88 straipsnio 1 dalies 10 punktas). CPK 113 straipsnio 3 dalyje esant įtvirtintam teismui teikiamų procesinių dokumentų ir jų priedų valstybine kalba reikalavimui, vertintina, kad pareiškėjos prašomos priteisti vertimo išlaidos patenka į bylinėjimosi išlaidų sampratą ir turi (gali) būti atlyginamos. Šiuo atveju pareiškėjos 2017 m. gruodžio 29 d. sąskaitoje faktūroje ir jos prieduose (detalizacijoje) yra nurodytos 2 256,31 Eur išlaidos dokumentų vertimams ir kurjerių paslaugoms. Atsižvelgiant į tai, kad kartu su prašymu buvo pateikta pakankamai didelės apimties dokumentų vertimų iš serbų į lietuvių kalbą, nurodytos išlaidos, pareiškėjos prašymą patenkinus, priteistinos lygiomis dalimis iš suinteresuotų asmenų UAB „ARVI“ ir ko bei UAB „SANITEX“ (CPK 88, 93 straipsniai).

87. Pareiškėja taip pat nurodė patyrusi 12 000 Eur išlaidų už teisines paslaugas, pateikė šias išlaidas patvirtinančius įrodymus – mokėjimo pavedimus. Vadovaujantis CPK 93, 98 straipsniais bei Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio (toliau – ir Rekomendacijos) 8.2 ir 8.16 punktais, atsižvelgiant į bylinėjimosi išlaidų susidarymo priežastis, faktinę išlaidų patyrimo datą ir mokėjimą atlikusį subjektą, darytina išvada, kad pareiškėjos prašomas priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimas už teisines paslaugas viršija Rekomendacijos nustačius dydžius, todėl mažintinas iki 4 031,72 Eur, kuris priteistinas lygiomis dalimis iš suinteresuotų asmenų UAB „ARVI“ ir ko bei UAB „SANITEX“ (CPK 93, 98 straipsniai).

88. Apibendrinant anksčiau nurodytą, iš viso pareiškėjai iš suinteresuotų asmenų UAB „ARVI“ ir ko bei UAB „SANITEX“ lygiomis dalimis priteistina 6 288,03 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, t. y. po 3 144,02 Eur (CPK 88, 93 straipsniai).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 290–291 straipsniais,

n u t a r i a :

pripažinti ir leisti vykdyti Belgrado užsienio prekybos arbitražo teismo prie Serbijos prekybos ir pramonės rūmų 2012 m. balandžio 27 d. arbitražo sprendimą, priimtą byloje Nr. T 7/09-05 tarp Serbijos Respublikos privatizavimo agentūros ir Serbijos Respublikos akcinės bendrovės „Univerzal Holding“, uždarosios akcinės bendrovės „ARVI“ ir ko (juridinio asmens kodas 165688047) ir uždarosios akcinės bendrovės „SANITEX“ (juridinio asmens kodas 110443493), kuriuo nuspręsta: „Patenkinti ieškovės Serbijos Respublikos privatizavimo agentūros, (duomenys neskelbtini), Belgradas, Serbija ieškinį ir ieškovės naudai solidariai priteisti iš atsakovų: gamybos, užsienio ir vidaus prekybos akcinės bendrovės „Univerzal Holding“, (duomenys neskelbtini), Serbija, uždarosios akcinės bendrovės „ARVI“ ir Ko, (duomenys neskelbtini), Lietuva ir bendros Lietuvos ir JAV įmonės „SANITEX“, (duomenys neskelbtini), Lietuva 3 275 000 eurų (žodžiais: tris milijonus du šimtus septyniasdešimt penkis tūkstančius eurų), sumokant šią sumą per 15 dienų nuo šio sprendimo gavimo dienos, kartu su 2,25 proc. dydžio palūkanomis, priskaičiuotomis nuo 2009 m. sausio 10 d. iki sumokėjimo dienos. Solidariai priteisti iš

atsakovų: gamybos, užsienio ir vidaus prekybos akcinės bendrovės „Univerzal Holding“, (duomenys neskelbtini), Serbija, uždarosios akcinės bendrovės „ARVI“ ir Ko, (duomenys neskelbtini), Lietuva ir bendros Lietuvos ir JAV įmonės „SANITEX“, (duomenys neskelbtini), Lietuva ieškovės Serbijos Respublikos privatizavimo agentūros, (duomenys neskelbtini), Belgradas, Serbija naudai 8 251 286,00 dinarų (žodžiais: aštuonis milijonus du šimtus penkiasdešimt vieną tūkstantį du šimtus aštuoniasdešimt šešis dinarus) bylinėjimosi išlaidų, šią sumą sumokant per 15 dienų nuo šio sprendimo gavimo dienos“.

Priteisti Serbijos Respublikos privatizavimo agentūrai (juridinio asmens kodas Serbijos Respublikoje 17885405; buveinės adresas (duomenys neskelbtini) Belgradas, Serbijos Respublika) iš uždarosios akcinės bendrovės „ARVI“ ir ko (juridinio asmens kodas 165688047) 3 144,02 Eur (tris tūkstančius vieną šimtą keturiasdešimt keturis eurus ir 2 ct) bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.

Priteisti Serbijos Respublikos privatizavimo agentūrai (juridinio asmens kodas Serbijos Respublikoje 17885405; buveinės adresas (duomenys neskelbtini) Belgradas, Serbijos Respublika) iš uždarosios akcinės bendrovės „SANITEX“ (juridinio asmens kodas 110443493) 3 144,02 Eur (tris tūkstančius vieną šimtą keturiasdešimt keturis eurus ir 2 ct) bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Kazys Kailiūnas

Danguolė Martinavičienė

Paminėta tekste:

- CPK
- 3K-3-104/2011
- CPK 805 str. Įgalioto asmens paskyrimas
- CPK 809 str. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo teisinė reikšmė
- CPK 810 str. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo sąlygos
- 3K-3-323/2011
- e3K-3-471-916/2016
- 2T-84/2014
- CPK 178 str. Įrodinėjimo pareiga
- CPK 185 str. Įrodymų įvertinimas
- 3K-3-443/2008
- 3K-7-179/2006
- 3K-3-161/2008
- 3K-7-304/2007
- 3K-7-409/2010
- CPK 606 str. Terminai, per kuriuos vykdomieji dokumentai pateikiami vykdyti
- CK
- CK1 1.137 str. Civilinių teisių įgyvendinimas ir pareigų vykdymas
- CPK 153 str. Teismo posėdžių formos
- CPK 3 str. Bylų nagrinėjimas pagal galiojančią teisę
- 3K-3-410-701/2017
- CPK 177 str. Įrodymai
- CPK 646 str. Vykdomojo rašto išdavimo tvarka
- CPK 93 str. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas
- CPK 79 str. Bylinėjimosi išlaidos
- CPK 88 str. Išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu
- CPK 113 str. Pateikiamų procesinių dokumentų skaičius ir kalba